

הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם

וְאֵדְבָרָה...

וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ

אֲמָרִי כִּי

חֹבֶרֶת עֲבוּדָה וְסִיכּוּם עַל פִּרְשַׁת הָאֲזִינוּ

פרשת האזינו

עבודת חזרה וסיכום
ע"פ פירוש רש"י

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרֶץ כְּנָעַן... וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמִרִי כִּי... (א)

מה משה רבינו אמר לשמים וארץ שישמעו וישיעו?

שִׁישְׁמְעוּ: שאני _____ בהם בישראל. ויעידו: שאמרתי להם כך.

מדוע משה העיד בהם את השמים והארץ ולא את עצמו למשל?

ס'זה א': _____.

ס'זה ז': שאם יזכו ישראל, יבואו העדים שהם ה' _____ וה' _____ ויתנו שכרם – כשילכו

בדרך הישר שנאמר: "הִגֵּפֶן תִּתֵּן פְּרִיָּהּ וְה' תִּתֵּן יְבוּלָהּ וְהַשָּׁמַיִם יִתְּנוּ _____"

ואם לא ילכו בדרך הישר: יקבלו ענשם תחילה ע"י העדים הללו, שנאמר: "וְנִעְצַר אֶת ה' _____"

ולא יתן מטר וְה' _____ לא תתן את יבולך" ... ואח"כ "וְאֶבְדְּתֶם מִהֲרָה" - יענשו ע"י

ה' _____.

"יֵעָרֵף כַּמָּטָר לְקֹזִי" (ב)

לאילו ג' דברים ממשיל משה רבינו את התורה הקדושה שניתנה לישראל?

(1) "מָטָר": כמו שמטר מביא _____ לעולם – כך התורה שנתתי לישראל זה _____ לעולם.

(2) "_____": כמו טל שכולם _____ בו. (ואילו במטר יש כאלה שמצטערים ממנו כגון הולכי

_____, ומי שבורו מלא _____ ומתקלקל מהמטר)

(3) "פְּשָׁעִירִים" – רוח _____: כמו שרוחות אלו מחזקות ה' _____ ומגדלים אותם, כך דברי

התורה _____ את לומדיהן.

משור קו זין המילה אלושה:

• יערף כמטר	• טיפות מטר
• לקחי	• התורה שנתתי להם
• תזל כטל אמרתי	• על קלח אחד בפני עצמו הנקרא "עשב"
• כשערים	• כרוח סערה
• עלי דשא	• יטוף כמטר
• כרביבים	• על שכבת ירק המכסה את הארץ
• עלי עשב	• התורה היא כמו טל הנוזל מן השמים

"כי יים ה' אקרא" (ג')

"פי" – כשאקרא ואזכיר את שם ה' בתוך השירה – אתם "הבו _____ לאלקיני" וברכו שמו של ה' יתברך.

ומכאן אמרו חכמים: שאחר כל ברכה ב _____ (שמזכירים בה שם ה' המפורש) עונים:

"_____".

"הצור תמים פעלו" (ד)

"הצור" – ה' החזק...

"_____ פעלו" – אעפ"י שה' חזק כשמביא פורענות על עוברי _____ הוא לא מענישם

ב"_____ " (בחמה שפוכה) – כי אם בדין, בחשבון ובדקדוק.

"קל _____" – נאמן לשלם ל _____ שכר לעולם ה _____. ואעפ"י שה' מאחר את שכרם, סופו ל _____ את דבריו.

"ואין _____" – אף לרשעים משלם _____ בעולם ה _____. (ולא מקזז מעונשם אלא

מענישם בנפרד ונותן להם שכר טוב על מעשיהם בנפרד)

"צדיק וְ הוּא" – "צדיק" – מפי הבריות, כלומר: כולם _____ עליהם את דינו.

– "וישר הוא" – כן ראוי וְ להם. (להצדיק דינו עליהם)

"שְׁזֹזַת לוֹ לֹא בָּנִי בּוֹמֵם" (ה)

ישראל שחטאו השחיתו – קילקלו לעצמם ולא ל_____.

(והמילה "לו" כאילו נאמרה פעמיים: "שחת לו" – עם ישראל שיחת לעצמו אבל... "לו" – לה', "לא" – לא השחיתו)

מום של מי הוא בזה שהשחיתו מעשיהם? _____

איך נאמר משה אל הדור שהשחית וחסא זה?

א. "דור" _____ – שאין הולכים בדרך ישרה אלא הולכים "_____ וְ _____"

ב. "וְ _____" – מעוקל ומסובב כמו _____ שמסובבים אותו סביב החוט כדי לעשותו עבה.

"הִלֵּלָהּ תִּגְמְלוּ זֹאת" (ו)

שואל משה רבינו אל ישראל:

"הִלֵּלָהּ תִּגְמְלוּ זֹאת"? – וכי לפניו אתם "_____ " – מכעיסים במעשיכם הרעים? וכי

אתם לא יודעים שיש בידו ל_____ מכם ושהיטיב לכם בכל ה_____?

"עַם נָבֵל" – עם כפוי _____ - שעושה עצמו כאילו שכח את הטובות שה' עשה להם.

"וְלֹא _____" – וגם אינו חכם להתבונן לראות את העתיד להיות – שיש ביד הקב"ה

להיטיב ולה_____.

וכי לה' מגיע זאת? "הֲלוֹא הוּא אֲבִיד קֶנֶד"....

"קֶנֶד" – מַשְׁמֹאל א': שה' _____ אותך לו לעם.

מַשְׁמֹאל ז': מלשון "_____ " – דירה, שה' הושיב אותך במקום איתן וארץ _____.

מַשְׁמֹאל ט': "ש" _____ בכל מיני תקנה – כלומר ה' סיפק לך את כל צרכיך הנדרשים.

"הוא עָשָׂךְ" – ה' עשה אותך ל_____ ב_____ (שהרי במצרים לא היו אומה בפני"ע)

"וַיִּכְנַנְךָ" – ואחרי שה' עשה אותך לאומה ביסס אותך, ייסד את העם - שהעמיד מכם _____

ו_____ ו_____ - והכל מתוכם ואינכם זקוקים לעם אחר (כמו כרך – עיר גדולה

שהכל מצוי בה ולא צריך להביא כלום מעיר אחרת)

"זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם" (ז)

אומר משה רבינו לישראל: זכור מה עשה ה' לדורות ה_____ שהכעיסו לפניו.

"בִּינוּ" – התבוננו - "שְׁנוֹת דּוֹר וָדֹר" – מה שקרה לדורות הקדמונים שהרשיעו מאוד.

אלו שני דורות מכיר משה זכסוק זה - שנשנשו על ידי השי"א?

(1) דור _____ . עונשם: _____ .

(2) דור ה_____ . עונשם: _____ .

פירוש ב': "זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם" - אם לא נתתם לבכם לזכור מה שקרה בעבר – שהעניש את דור

המבול ודור אנוש, אז...

"בִּינוּ שְׁנוֹת דּוֹר וָדֹר" – תנו דעתכם להכיר מכאן ולהבא (לעתיד) - שיש בידו של הקב"ה

להיטיב לכם ולתת לכם שכר בימות ה_____ והעולם ה_____ .

אמר מ' אומר משה לישראל אשאלו וזכר מה היה בעבר ומה שיהיה בעתיד?

על העתיד: "שְׁאֵל _____ וַיַּגִּדְךָ" – אלו ה_____ שנקראים "_____ " - שיגידו לך את

העתיד להיות בשנות דור ודור.

על העבר: "_____ וַיֹּאמְרוּ לָךְ" – תשאל את ה_____ ויספרו לך את המאורעות שקרו בעבר -

בדורות ה_____ .

מהיכן אומרים שהנביאים קרויים "אזול"?? שנאמר: "אָבִי _____ רָכַב יִשְׂרָאֵל ו_____ " –

שזה היו דברי אלישע הנביא כשאליהו הנביא עלה בסערה השמימה.

"בְּהִנָּחֹל עֲלֵיוֹן גּוֹיִם" (ח)

כשה' הנחיל עונש לחוטאים בדורות הראשונים (שעליהם נאמר "זכור ימות עולם")
את דור **אנוש** – "_____ במי האוקינוס, ואת דור **המבול** - "_____ – במי המבול.
"**בְּהִפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם**" – איזה דור ה' הפריד והפיץ על פני כל הארץ ע"י שבלבל שפתם כיון
שבנו מגדל כדי למרוד בו? _____.

וה' לא כִּילָה אוֹלָם כִּי אֵל דּוֹר אֶנוֹשׁ ודור הַמַּבּוּל - אֵלֶּיךָ....

"יֵצֵב _____ עַמִּים" – הציבם והעמידם והשאיר אותם ב_____.

וכֹּל זֶה מִדּוֹשׁ? "**לְמַסְפָּר** _____ יִשְׂרָאֵל" – בשביל קומץ מועט של בני ישראל שעתידיים לצאת

מ_____ - לכן ה' השאירם בחיים ולא הרגם!

וכנגד _____ נפש של בני ישראל שירדו ל_____ - ה' הציב גבולות עמים – שגם הם במספר

לשון – שהם כל אומות העולם.

"כִּי זִזְלָה ה' עֲבֹדוֹ" (ט)

וְלֹא־הָיָה ה' הַצִּי אֶל כָּל הָאוֹמֹת דָּדוֹר הַקָּלָה - מִכֹּלֵּי?

על זה עונה משה רבינו: "**כִּי חֵלֶק** _____" – שחלקו של _____ כבוש (טמון) בין האומות ועתיד

לצאת מהם (מבני שם)

ומי הוא הנחשב לחלקו ונחלתו של ה'? "**כִּי חֵלֶק ה'** - _____" – עם ישראל!

ומי מתוך ג' האבות הקדושים נבחר - שכל זרעו יהיה **עמו** של ה'? "**חֵבֶל נחלתו**"

- רק זרעו של _____ נבחר להיות חבל נחלתו של ה'. (ולא **ישמעאל** שהוא זרעו של אברהם ולא **עשיו**

שהוא זרעו של יצחק אלא רק זרעו של יעקב)

ומדוע לכה אִכָּךְ רַק יִשְׁקָז? כִּי הוּא הַ _____ שבאבות ולכן הוא המשולש בשלוש _____.

אלו ג' זכויות יש לו? (1) זכות אבי _____ - אברהם אבינו.

(2) זכות _____ - יצחק אבינו

(3) _____ - שלו עצמו.

ולכן קרוי כאן בלשון "חֶבֶל" נחלתו. כמו החבל הזה שהוא עשוי מ _____ גדילים – חוטים, ולכן

הוא ובניו היו לקב"ה לנחלה ולא ישמעאל בן _____ ולא עשיו בן _____.

"יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר" (וי)

אלו שזחים אומר משה רבינו על ישראל?

את מי ה' מצא במדבר שהם נאמנים לו? _____ - ששם, בהר סיני קיבלו _____ ומלכותו ועולו

ולא כמו בני _____ ובני _____ שה' שאלם אם הם רוצים לקבל את התורה ולא רצו _____.

כמו שנאמר: "וַיִּזְרַח מִן הַשָּׁמַיִם לְמֹשֶׁה (בני עשיו) הוֹפִיעַ מִהָר _____" (בני ישמעאל)...

אִיךְ מִלֻּאֲרַת זָהוּרָה "אֶרֶץ הַמִּדְבָּר" שֶׁזֶנִּי יִשְׂרָאֵל הֵאָכֹה זֶה 40 שָׁנָה? "וַיֵּלֶךְ יִשְׁמֹעֵאל."

כלומר: ארץ צִיָּה (יבשה) ו _____ (מקום ריק ושמים) שנשמעים בו יללות של _____ ו _____

ואפילו שם – במקום כזה מפחיד "נמשכו אחר ה _____" ולא אמרו למשה "היאך נצא

ל _____ - מקום צִיָּה ו _____" ... כמו שנאמר: "לִכְתֹּב אַחֲרַי בְּ _____ בְּאֶרֶץ לֹא _____"

"יִסְבְּגֶנְהוּ" – מלשון סיבוב. זֵאלוּ ע' דְּזָרִים סִיזָה ה' אֶל יִשְׂרָאֵל זִמְזָרָה?

(1) סבבם והקיפם ב _____ - בענני כבוד שהקיפו את ישראל במדבר.

(2) סבבם ב _____ - בארבע רוחות סביבות המשכן.

(3) סבבם ב _____ ההר – שעקר הקב"ה את הר סיני וכפה אותו עליהם כ _____ - ואמר להם:

"אם אתם מקבלים את ה _____ מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם".

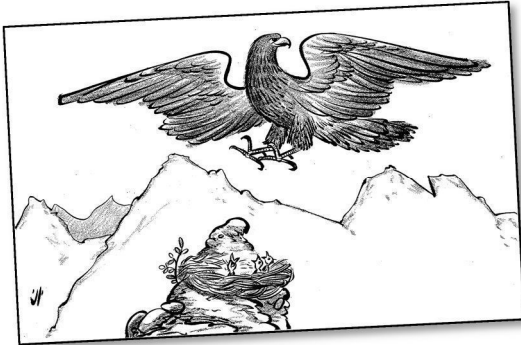
"יְבוֹנָנְהוּ" – מלשון בינה. – ששם במדבר ה' נתן לישראל _____ - ובינה להבין את דבריה.

"יִצְרָנְהוּ" – מלשון שמירה. – שה' שמר אותם שם מ _____ שרף ו _____ שהיו מצויים

במדבר, וכן מה _____ שבאו להילחם עם ישראל.

"פְּאִישׁוֹן עֵינָיו" – ה' שמר על ישראל במדבר עד מאוד כמו אדם ששומר ביותר על _____ עינו

– שזה העיגול ה _____ שבאמצע ה _____ שכח ה _____ יוצא ממנו.

"כְּנֶשֶׁר יַעִיר קָנֹו" (יא)

לֹאֵה הַנֶּשֶׁר הַנֶּשֶׁה אֶל הַנֶּהֱלֵךְ הַשִּׁי"א עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

זֶמֶר - זְרַחְמִים וְזַחְמָה?

כך הקב"ה...	פירוש	"כנשר"
כך הקב"ה לא מתגלה לבריותיו במלוא גבורתו כמו שנאמר: "ש-די לא מצאנוהו שגיא" וכשבא לתת _____ לעם ישראל לא נגלה עליהם מרוח _____ אלא נגלה עליהם מ _____ רוחות - כמו שנאמר: "ה' מ' _____ פֶּא" - צד אחד "וְזָרַח מ' _____ לְמוֹ" - צד שני "הוֹפִיעַ מֵהָר _____" - צד שלישי "אֶלֹקִים מ' _____ יְבוֹא" - צד רביעי	כמו הנשר הרחמני על בניו ואינו נכנס ל _____ שלו פתאום כדי שלא יתעוררו בניו בבהלה אלא מקשקש ומטרף (מנענע ומקיש) תחילה בכנפיו בין אילן ל _____ ואחר כך שוב נוקש בין ענף ל _____ כדי שיעורו בניו ויהיה בהם _____ לקבלו.	כְּנֶשֶׁר יַעִיר קָנֹו
	וכשהנשר מעל גוזליו אינו מכביד עצמו עליהם אלא מחופף מעליהם באוויר – כנוגע ולא _____.	עַל גּוֹזְלָיו יִרְחֹף
כך הקב"ה נהג עם בני ישראל - בניו אהוביו, כמו שנאמר: "וְאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל _____ נְשָׁרִים" - שכשנסעו _____ אחריהם והשיגום על הים, היו המצרים זורקים בהם _____ ואבני _____, מה עשה ה'? מיד "וַיִּסַּע _____ הָאֱלֹקִים... וַיָּבֵא בֵּין מַחְנֵה _____ וּבֵין מַחְנֵה _____" (שמות יד יט) כלומר: שעמוד הענן שעמד לפני מחנה ישראל העבירו המלאך לאחוריהם כדי לחצוץ בין ישראל ל _____ - ולקבל לתוכו את כל ה _____ ואבני הבליסטראות שהמצרים זורקים על ישראל. וזה כעין הנשר שקיבל את החיצים במקום שיכנסו בגוזליו...	כשהנשר בא לקחת את _____ ממקום למקום אינו נוטלם ב _____ (כדרך שאר העופות שמפחדים מהנשר שמעליהם) אלא נושאים על _____ . כי הוא פורח מעל כולם ואינו מפחד מעופות אחרים אלא מפחד מן ה _____ הנזרק מלמטה ע"י בני ה _____, ולכן נושא את גוזליו על _____ כי אומר: "מוטב יכנס החץ _____ ולא יכנס ב _____"	יִפְרֹשׁ כְּנָפָיו יִקְחֵהוּ יִשְׂאֵהוּ עַל אֶבְרֵתוֹ

"ה' בָּרַךְ יִצְחָק" (יב)

ה' הוליד את ישראל במדבר – כשהם " _____ " – ובטח. – סמוכים ובטוחים בלי פחד ומורא.

"וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֶכֶר"

פירוש א': עַל הַעֲזָר – שבהליכתם במדבר לא היה כח באחד מכל אלהי ה _____ להראות

כוחו ולהלחם עם _____.

פירוש ב': עַל הַסִּגְיָה – רבותינו דרשוהו על העתיד להיות באחרית הימים – "ה' _____ ינחנו"

שאף אחד מן האומות לא יוכל לבוא ולשלוט בישראל.

ואומר רש"י: ואני אומר... ששני הפירושים ענין אחד הם – דברי תוכחה להעיד בפני בני

ישראל את השמים ואת הארץ... שלבסוף יבגדו ולא יזכרו הראשונות – הטובות שעשה להם

ה' **בעבר** ולא את הנולדות – שהוא _____ לעשות להם.

"יִרְכְּבֵהוּ עַל בָּמֹתֵי אֶרֶץ" (יג)

פסוק זה מדבר על העתיד להיות לישראל:

"יִרְכְּבֵהוּ" ה' יושיב את עם _____ "עַל בָּמֹתֵי אֶרֶץ" – על מקום גבוה, ואיזהו? _____

שהיא גבוהה מכל ה _____.

משה רבינו מתאר את טיב הפירות והמזון שיש בארץ ישראל העתידה להינתן לעם ישראל:

"וַיֹּאכַל תְּנוּבַת שְׂדֵי" – עם ישראל יאכלו את פירות ארץ _____ שהם קלים "ל _____" –

לצמוח ולהתבשל יותר מכל פירות שאר ה _____.

"וַיִּנְקְהוּ דְּבַשׁ מִסְלַע" – ה' יתן להם פירות **מתוקים ביותר** עם הרבה דבש ("מסלע" אפילו במקומות

שהעצים גדלים באדמת סלעים קשה) כָּלֹן הַמַּעֲשֶׂה שֶׁמֶלֶא רש"י: "מעשה ב _____ שאמר לבנו בסיכני (שם

מקום) 'הבא לי _____ (תאנים מיובשות) מן החבית'. הלך ומצא ה _____ צף על פיה, אמר לו: 'זו של

_____ היא' (ולא של קציעות). אמר לו: 'השקע _____ לתוכה ואתה מעלה _____ מתוכה'. – הנה לנו גודל מתיקות פירות ארץ ישראל שמרוב מתיקותם יוצא מהם דבש לרוב.

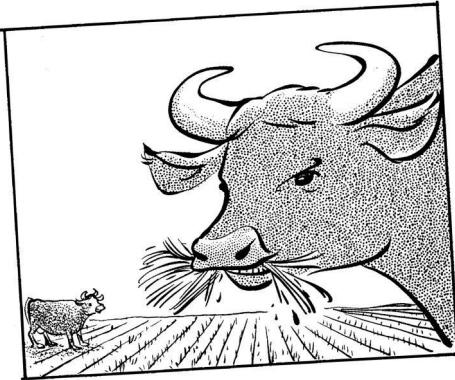
"וְשָׁמֶן מִחֶלְמִישׁ צוֹר" – אלו _____ של מקום הנקרא "גוש _____" - ששמנם מרובה (שה

בנחלת שבט אשר שעליו נאמר: "וְטֵבֵל בְּשָׁמֶן רָגְלוֹ". לג, כד) וגם כאן "חלמיש צור" זה תיאור למקומות שיש

בהם סלעים ואבנים שגם במקומות אלו הזיתים שגדלו שם מרובים מאוד ב____.

"וְזִמְיָאֵת בְּקָר וְזִזְלָב צֶאֱן" (יד)

איך מתואר שפע המזון וטיבו המיוחד שיהיה בארץ ישראל?

כתקופה <i>se</i> אי לה היה?	פירו	<i>לפון הפס'</i>
זה היה בימי _____ שנאמר: (מלכים ה ג) "עֲשֶׂרָה _____ בְּרִיאִים (מפוטמים ושמנים) וְעֶשְׂרִים _____ רָעִי (הרועים במרעה) וּמֵאָה _____" ...	מרוב השפע של הצאן וה_____ התרבה שפע החלב והחמאה הבאה ממנו.	חֶמְאָת _____ וְחֵלָב צֶאֱן
זה היה בימי _____ שישבו על אדמתם שנאמר "וְאֹכְלִים _____ מֵצֶאֱן" (שהיו בוחרים את הכבשים השמנים – לאכילה)	עם שומן ה_____ (כבשים שמנים)	עִם חֵלָב _____
	אילים - הזכרים הגדולים של הכבשים - הגדלים בארץ ה"_____ שהיו שמנים.	וְאִילִים בְּנֵי _____
	עיזים זכרים גדולים – תיישים.	וְעִתּוּדִים
זה היה בימי _____ שנאמר: "וְיָהִי _____ שְׁלֹמֶה לְיוֹם אֶחָד שְׁלֹשִׁים כָּר סֶלֶת וְשִׁשִּׁים כָּר קֶמַח"	חיטים _____ כחלב כליות. (שצורת החיטים דומה לכליות שיש בהם חריץ לאורכם)	עִם חֵלָב _____ כָּלִיזֹת חֲטָה
זה היה בימי _____ השותים במזרקי _____ - כלים גדולים שקיבול היין בהם מרובה.	תשתה יין טוב (דם ענב) אבל תטעם בו טעם של _____ (תשתה חמר)	וְדָם עֲנָב _____ תִּשְׁתֶּה חֲמֹר

"וַיֵּשְׁבוּ בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּבְעֹטוּ" (טו)

בגלל השקט הרב שהיה לישראל נמשכו אחר הנאות העולם ואמרו כך זסטו כזיכוא זה'

ושלזזהו... "וַיֵּשְׁבוּ בְּיִשְׂרָאֵל" - מי הם "ישורון"?

"שְׁמִנָּה" - הוספת _____ על בשרך.

"עֲבִית" - נעשית _____.

"כְּשִׁית" - נתכסית בשומן כאדם שְׁכָסָלְיוֹ נכפלים מבחוץ.

ואז... "וַיִּטֹּשׁ אֱלֹהִים" - עזבו את _____ שעשאים לעם.

"וַיִּנְבֵּל צוּר יִשְׁעָתוֹ" - גינה ו _____ את ה' יתברך המושיעו כמו שנאמר: (יחזקאל ח, טז) "אַחֲרֵיהֶם

אֶל הַיֵּכֶל _____ וּפָנִיָּהֶם קִדְמָה וְהִמָּה מִשְׁתַּחֲוִיָּתָם קִדְמָה לְשֹׁמֶשׁ" - ואין לך ניבול יותר מזה.

"יִקְנָאֵהוּ בְּזָרִים" (טז)

"יִקְנָאֵהוּ" - _____ את חמתו וקנאתו של הקב"ה

"בְּזָרִים" - ע"י שעבדו לאלילים הזרים - במקום לאלוקי השמים והארץ...

"בְּתוֹעֵבָה יִכְעִיסֵהוּ" - הכעיסו את _____ במעשים הנתעבים שעשו.

"וַיִּבְזְזוּ לַשָּׁדִים" (יז)

יזבחו קרבנות ל _____ (מזיקים הסמויים מן העין)

"לֹא אֱלֹהִים" - שאין בהם שום תועלת - כמו שתרגם האונקלוס "דְּלִית בָּ" צְרוּךְ", כי אילו

היה בהם צורך - שהיו מטיבים במשהו לאדם לא היתה קנאתו של ה' _____ כמו עכשיו.

"אֱלֹהִים לֹא יִדְעוּם" - לא הכירום משום אומה אלא ישראל המציאו זאת מעצמם.

"חֲדָשִׁים מְקָרֵב בָּאוּ" - אפילו ה _____ לא היו רגילים בהם וכשישראל עבדו לשדים הללו כל

גוי שהיה רואה אותם היה אומר "זוה _____?"

"לא שְׁעָרוֹם אֲבוֹתֵיכֶם" –

ק'רוש א': מלשון **פחד** – שאבותיכם לא _____ מהשדים ולא עמדו שערותיהם מרוב פחד

מפניהם. (שדרך שערות האדם לעמוד מחמת _____)

ק'רוש ז': מלשון **שעירים - שדים** – ש"שעירים" הם _____ - ואבותיכם לא עבדו ל _____ הללו.

"צֹר יִלְדָּךְ תִּשְׁי" (יח)

"צור ילדך" - ה' החזק שילד אותך ויצר אותך לעם –

"תְּשִׁי" - ק'רוש א': - את ה' _____ !

ק'רוש ז': - ורבותינו דרשו: "תְּשִׁי" מלשון **חולשה**. כלומר: כשבא הקב"ה להיטיב

לכם אתם _____ לפניו – (בעבירות) ו _____ את כוחו (כביכול) מלהיטיב _____ !

"וַתִּשָּׁפַח קַל מִחֻלְלָךְ" – ותשכח את ה' ה _____ אותך.

"וַיֵּרָא ה' וַיִּנָּאץ מִכַּעַס בָּנָיו וּבְנֹתָיו" (יט)

ה' ראה כל זאת ו _____ מאוד על רוע מעשי בניו ו _____ .

"וַיֹּאמֶר אֶסְתִּירָה פָּנַי מֵהֶם" (כ)

ואז... ה' אמר: "אסתירה פני מהם" – אסלק מהם את שכינתי.

"אַרְאֶה מָה אַחֲרֵיתָם" – אראה מה יהיה ב _____ .

"כִּי דֹר תִּהְיֶה פֶלֶת הָמָה" – דור המהפכים את רצוני (מנחת רוח) ל _____ !

"בָּנִים לֹא אֱמֹן בָּם"

ק'רוש א': "אֱמֹן" – מלשון "גידול בנים וחינוכם" כמו שנאמר על מרדכי הצדיק: (אסתר ב, ז)

"וַיְהִי _____ אֶת הַדָּסָה". כלומר, אומר ה': אין גדולי נְפָרִים ב _____ - כי הוריתים דרך

טובה – דרך התורה והמצוות והם _____ ממנה – עד שלא ניכר בהם שגידלתי אותם!

ק'רוש ז': מלשון " _____ " – כלומר, אומר ה': בנים שאין בהם נאמנות – שהרי אמרו בסיני

" _____ ו _____ " ולאחר שעה קלה _____ הבטחתם ועשו את ה _____ .

"הֵם קִנְאוּנִי בְּלֹא אֵל כְּעֶסְוִי בְּהַבְלִיָּהֶם" (כא)

אומר השי"ת: כמו שהם הבעירו חמתי כשעבדו לדבר

שאינו _____ (שדים) והאמינו בהבליהם. כך...

"וְאֲנִי _____ בְּלֹא עֵם" – אף אני אכעיסם בעובדי

כוכבים שאין להם _____ - בגוי בזוי שאינו חשוב

להיקרא "עם" – ואלו הם ה _____ - שעליהם נאמר: "הֵן אֶרֶץ _____ זֶה _____ לֹא הָיָה" שהם

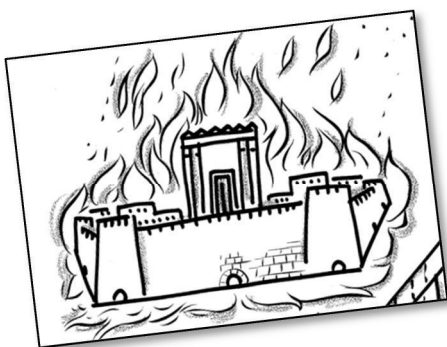
החריבו את הבית הראשון (כשדים - בבלים) ובחורבן בית שני נחרבה ירושלים ע"י מלכות

רומי שהם מלכות אדום – בני עשיו שגם עליהם נאמר: "הִנֵּה קָטָן נִתְּתִידָּ בְּגוֹיִם _____ אֶתָּה

מָאֵד!"

"בְּגוֹי _____ אֲכַעִיסֵם" – אלו ה _____ בה' ואינם מאמינים בו, שהכופר בקב"ה נקרא

" _____ " כמו שנאמר: (תהלים יד, א) "אָמַר _____ בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹקִים"...

"כִּי אֵשׁ קָדְוָה בְּאַפִּי" (כב)

אומר ה': אש הכעס _____ באפי (וזה משל לגודל חרון האף)

"וְתִיקַד עַד שָׂאוֹל" – אש חרון אפי שרפה בכם עד ה _____ .

"וְתֹאכַל אֶרֶץ וִיבֹלָה" – והאש שרפה את ארץ _____ ופירותיה.

"וְתִלְהֹט מוֹסְדֵי הָרִים" – והאש דלקה והחריבה את _____ הנקראת "מוסדי _____ " כי

היא מיוסדת – בנויה על ה _____ כמו שנאמר: (תהלים קכה, ב) "ירושלים הרים _____ לה"

"אִסְפָּה עָלֵימוֹ רְעוֹת" (כג)

"אִסְפָּה עָלֵימוֹ רְעוֹת" – קִירוֹשׁ א': "אִסְפָּה" – מלשון חיבור ואיסוף יחד, כלומר, אומר ה'

אחבר – אצרף רעה על _____ - שיבואו כולם ביחד.

קִירוֹשׁ ז': מלשון "כליון" – אֶכְלָה אליהם את כל הרעות ולא אותיר

אפילו _____ אחת שלא אביא עליהם.

"חֲצִי אֶכְלָה בָּם" – אומר ה': כל חֲצִי (גזירות רעות) _____ ואגמור בהם!

מִדּוֹשׁ עֲדֹרֶטְנָה הַמְּדוֹרֶטָה כֵּאֵן נַחֲשָׁה קֹלָהּ לוֹ, לְזִרְכָּהּ?

כי מלשון "חֲצִי אֶכְלָה בָּם" משמע ש _____ כָּלִים והם – (ישראל) אינם _____. והנה יש כאן הבטחה שלעולם לא יהיו עם ישראל כלים לגמרי.

"מִזֵּי רָעַב וּלְזִמִּי רִשָּׁף" (כד)

"מִזֵּי רָעַב" – אֲוֶנְקָלוֹס אִירָאָס: " _____ כֶּפֶן" (נפוחים מרעב, כי טבע הסובלים מרעב שגופם מתנפח רח"ל)

ורש"י מַזְיָא מִשְׁמַח שֶׁל רַבִּי מִשֶּׁה הַדְרִשָּׁן מִטּוֹלֵאִישׁא: "מִזֵּי" בלשון ארמי זה " _____ " כלומר: "מזי

רעב" – "שְׁעִירֵי רֵעַב" שאדם הכחוש מחמת רעב - מגדל _____ על בשרו יותר מאדם בריא.

"וּלְחֲמֵי רִשָּׁף" – השדים _____ בהם.

מֵאִיזָה כְּסוּק לֹא־מִדִּים שֶׁ"רִשָּׁף" זֶה שְׂדִים? שְׁנֵאמַר: (איוב ה, ז) "וּבְנֵי _____ יִגְבְּהוּ עוֹף" - והם שדים.

"וְקָטַב מְרִירֵי" – כריתות (של חיים) של שד ששמו " _____ ".

"וְשֹׁן בְּהִמָּת אֲשַׁלַּח בָּם" – אשלח בהם בהמות שיהיו _____ וממיתות. ואפילו שאין טבען של

בהמות ל _____, הביא עליהם ה' בהמות שנשכוס והרגום. כִּי הַמַּשָּׁה שֶׁמַּזְיָא רִשָּׁי: "מעשה

היה והיו ה _____ (כבשים) _____ וממיתין"

"עַם חֲמַת זֹחֲלֵי עֶפְרָי" – עם ארס _____ המהלכים על _____ - על העפר.

"מוזוין תשכל חרב" (כה)

"ומחדרים אימה"	"מחויין תשכל חרב"	
<u>חדרי - ליבו</u> וגם כשאדם בורח ונמלט מן ה_____ יהיו חדרי _____ עדיין נוקפים עליו (דופקים בחוזק) מחמת _____ והוא מת והולך בה, מרוב פחד.	מחוץ ל_____ תשכלם (תמית אותם) חרב של _____ . (חיילי מלחמה)	פירוש א'
<u>חדרי - ביתו</u> גם כשהחרב היא מחוץ לעיר אבל בבית תהיה אימת _____ - מגפת הדבר תכנס לתוך חדרי ביתו כמו שנאמר: "עלה _____ בחלונינו"	כנ"ל	פירוש ב'
"ומחדרים" – על החטאים שעשו בחדרי _____ (בסתר) וחשבו שה' לא רואה אותם. "אימה" – ימותו מ_____.	"מחוץ" – על החטאים שעשו ב_____ (בגלוי) "תשכל חרב" – ימותו מחרב הגייסות.	פירוש ט'

וזא' אקלש הקורסנא? "גם בחור גם _____ יונק עם איש _____" – בכולם!

"אמרתי אפאיהם" (כו)

כך אומר הק"ז"ה: אמרתי בליבי "_____ אותם" – כפאת השדה – להשליכם מעלי כ_____.

"אשביתה מאנוש זכרם" – אשבית את זכרם מבני _____ שבעולם.

"לולי פֶּעַס אויב אָגור" (כז)

ומדוע ה' אומר כך רק זא'זו ולא ששה זא'זא? אומר ה': אמנם הייתי עושה זאת –

"לולי פֶּעַס אויב אָגור" – אם לא שכעס ה' _____ כנוס- אסוף עליהם ל_____ אותם.

ואם אניח לאויב שישחית את ישראל לגמרי... "פֶּן יִנָּכְרוּ צָרִימו" – ינכרו הדבר – שיבואו

לתלות גבורתם בנכרי – באליל זר שאין הגבורה שלו.

"פֶּן יֹאמְרוּ יְדִינוּ רָמָה וְלֹא ה' פָּעַל כָּל זֹאת" – ויאמרו שכוחם עשה זאת ולא יתלו את הגבורה בי! – שהפורענות הייתה ממני כדי להיפרע מישראל על ידם – ולא מגבורתם.

"כִּי גֹי אֲבֹד עֲצוֹת הַמָּה" (כח)

אומר ה': אותו גוי המיצר לישראל לא ישכיל להבין שהכל מאת ה' – "כִּי גֹי אֲבֹד עֲצוֹת הַמָּה וְאֵין בָּהֶם תְּבוּנָה" – גוי סכל וטיפש שאבדה ממנו כל עצה ו_____ (כמו שנאמר קודם

"אקניאם בלא עם" – בגוי בזוי ללא דעת וחכמה)

"לֹו וְזָכְמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת" (כט)

אילו היו חכמים היו צריכים להבין זאת - "יבינו לאחריתם" – היה ראוי ששימו לב להתבונן לסוף _____ של ישראל (מה שהיה בראשיתם הטוב של ישראל כשקיימו את רצון ה' שאז עמדו ברום המעלה וכל אויביהם נפלו לפניהם, ואילו עכשיו באחריתם – לאחר שעזבו את ה' נפלו בידי הגויים...)

"אֵיכָה יִרְדֹּף אֶזְזָד אֶלֶף" (ל)

ולא יתבוננו "אֵיכָה יִרְדֹּף אֶחָד אֶלֶף" – איך יתכן לפי הטבע שיחיד מן האויבים ירדוף אחר _____ אנשים מישראל ויניס אותם? "וּשְׁנַיִם יְנִיסוּ רֶבֶבָה" – ושני אנשים יניסו "_____ " – 10,000 אנשים? – "אִם לֹא כִי צוּרִים מְכָרִים וְה' הַסְגִּירָם" – שהקב"ה מכרם ומסרם בידם של הגויים!

"כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרִים" (לא)

- כי לא כאלוקינו - ה _____ שלהם!

והיו הם צריכים להבין שכל הצלחתם היא רק כיון שה' הסגיר את ישראל בידם כעונש על עוונותיהם ולא נתן הניצחון להם ולאלוהיהם –

שְׁהִר' אַז סַכְשִׁי' (כשעשו ישראל רצונו של מקום) "צוּרִים" – אלוהיהם לא יכלו לעשות כלום – כנגד

"צוּרֵנוּ" – האלוקים שלנו!!!

אזל עכשיו, כיון שטאן ישראל - לכן "וְאֵיבֵינוּ פְּלִילִים" - פְּלִילִים מלשון משפט - עשיית דין,

כלומר: עכשיו אויבינו _____ אותנו שהרי "_____ "מְכַרְנוּ להם! – ולא בגלל כח אליליהם!

"כִּי מִגֶּפֶן סִדֵּם גִּפְנִים" (לב)

ממשיך ה' לומר: מדוע רציתי להשליכם מלפני כהפקר? ("אמרתי אפאיהם"...) .

"כִּי מִגֶּפֶן סִדֵּם גִּפְנִים" – כי מעשיהם (הנמשלים לפירות) הם כמעשי _____ .

"וּמִשְׁדָּמֹת עֲמָרָה עֲנָבֵמוֹ" – ומעשיהם (הנמשלים גם ל"שדמות" – לשדות תבואה) הם כמעשי _____ .

– כלומר שמעשיהם של ישראל רעים כמעשי _____ ו _____ - שה' הפכם באפו ובחמתו...

"עֲנָבֵמוֹ עֲנָבֵי רוֹשׁ" – פירות מעשיהם הרעים מרים כעשב הרוש – שהוא עשב _____ .

ואכן אמר ה', זלל מעשיהם הרעים:

"אֲשַׁכֵּלֶת מְרִירַת לְמוֹ" - ראוי להם לשתות משקה (פורענות) _____ - לפי מעשיהם המרים כך

פורענותם תהיה _____ .

"וְזִבְיֹת תִּזְיָנָם יִינָם" (לג)

ראוי להשקותם כוס משתה פורענותם - בארס של _____ . "וְרֹאשׁ פִּתְנִים אֶכְזֹר" – אויב

_____ יבוא ויפרע מהם כמו "כוסס" ("פתן") - סוג נחש האכזר ל _____ .

"הֲלֹא הוּא כָּמֶס עֲמֹדֵי זֹתוֹם בְּאוֹצְרֹתַי" (לד)

ואמר ה': "פְּרִי גִפְנִים" – פרי מעשיהם הרעים - "פְּמֶס עֲמֹדֵי" - שמור אצלי.

"חֲתוּם בְּאוֹצְרֹתַי" – סגור ב _____ שלי.

כסבורים הם ישראל ש _____ מעשיהם הרעים. אך כולם גנוזים ו _____ לפני להיפרע מהם

כשיגיע הזמן...

"לִי נָקָם וְשָׁלָם" (לה)

אומר ה': אצלי מוכן ומזומן הפורענות של נקם שאביא ואשלם להם, ומתי אביאה עליהם?

"לַעֲתָת תָּמוּט רִגְלָם" – כש _____ (תגמר) זכות אבותם שהן סמוכים _____ . (כמו שנשמכים על הרגל)

"כִּי קָרוֹב יוֹם אֵידָם" – כשיגיע ה _____ וארצה להביא עליהם את יום " _____ " – יום פורענותם

– צרתם, קרוב הדבר ומזומן לפני להביא עליהם את זה על ידי _____ הרבה.

"וְחָשׁ עֲתֵדֶת לְמוֹ" – "וְחָשׁ" מלשון מהירות כמו שנאמר "יִמָּהֵר _____", כלומר: כשיגיע זמן

פורענותם - _____ יבואו העתידות להם.

עַד כֵּאן הַעֲדָה עֲלֵיהֶם מִשֶּׁה דַּרְי – אֲהִיּוֹת הַשִּׁירָה הַלֵּאָל אֶעֱצֵ...

אֵלֶּה מִכֵּאן וְאֵלֶּיךָ

הַעֲדָה עֲלֵיהֶם מִשֶּׁה דַּרְי _____ שִׁיבֹא עֲלֵיהֶם כִּכְאֹל הַפּוֹרְעָנוֹת – כְּשִׁישׁוּזוֹ אֵל ה' וִיכֹפֶר

עוֹנָם. כִּמוֹ שְׂאֵמַר אֵלֶּה מִשֶּׁה: (פֶּרֶק א' א-ג) "וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עֲלֶיךָ... הַזֵּכָה וְהַקָּלָה... וְשָׁבַר

עַד ה' אֵלֶּיךָ זָכָא לַעֲבֹד וְזָכָא נֶפֶשְׁךָ... וְשָׁב ה' אֵל שְׂבוּרָךְ וְרַחֲמֶךָ".

"כִּי יִדְיֵן ה' עָבְדוֹ" (לו)

כשה' _____ את עמו ויביא עליהם את הייסורים האמורים עליהם...

"וְעַל עֲבָדָיו יִתְנַחֵם" – ויתנחם הקב"ה על _____ - לשוב (מחרון אפו) ולרחם עליהם.

"יִתְנַחֵם" – זה לא מלשון נִחוּמִים אלא מלשון הַפֶּךְ ה _____ כְּאֹמֶר שְׁנִשְׁתַּנְּתָה מִחֲשַׁבְּתוֹ שְׁחַשְׁתָּה

קֹדֶם, או אֲהִיטִיב או אֲהַרֵּעַ (וכֵּאן ה' הַפֶּךְ מִחֲשַׁבְּתוֹ מִרְשָׁה ל _____)

"כִּי יִרְאֶה כִּי אֶזְלַת יָד" – "אֶזְלַת" מלשון הליכה. כשיראה הקב"ה כי יד האויב _____

וחוזקת מאוד.

"וְאָפֶס עָצוֹר וְעֶזְבֹּב" – ואין בישראל אפילו אחד שיהיה "עצור" – נושע, ו"עזוב" – מחוזק.
 "עצור" – מלשון "מושל" כלומר שאין אדם בישראל הנושע על ידי עוצרו ו____ - שיעצור
 וימשול בהם.

"וְעֶזְבֹּב" – מלשון "חוזק" – כלומר שה' יראה שאין אדם מישראל מחוזק על ידי "____" –
 מנהיג המחזק את ישראל.

"וְאָבִיר אֵי אֶלֶהִימוֹ" (לז)

"וְאָמַר" – אז יאמר הקב"ה על ישראל: "אֵי אֶלֶהִימוֹ" – היכן הוא עבודת ה____ שעבדו?!
 "צוֹר חֲסִיוֹ בּוֹ" – היכן הוא ה"צור" – הסלע שהיו ____ בו מפני ה____ ו____ - כלומר:
 היכן הוא העבודה זרה שהיו בטוחים בו להגן עליהם מן ה____?

"אֲשֶׁר זָלַב זְבוּזִימוֹ יֹאכְלוֹ" (לח)

שאת ה____ של זבחי ישראל שהקריבו לפניהם - היו אותם אלוהות (אלילים) – אוכלים,
 "יִשְׁתּוּ יַיִן נְסִיכָם" – ואת יין ____ (שישראל היו מנסכים להם) הם היו שותים...
 "יִקְוּמוּ וְיַעֲזְרָכֶם" – שיקומו אותן עבודות ____ שעבדתם להם ויעזרו לכם.
 "יְהִי עֲלֵיכֶם סִתְרָה" – האליל שבטחתם בו יהיה לכם ____ ומסתור (בעת צרתכם)
 ואִיהָ הִס אֵלֹו שֶׁזַּחַחֵס זֶהָסָּ ??? אֵלֵא...

"רְאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֶנִּי הוּא" (לט)

אמר ה': "רְאוּ עֲתָה" – הבינו וראו מהפורענות שהבאתי עליכם שאין לכם ____ (שיכול
 להצילכם מידי), וכן הבינו מהתשועה שאושיעכם – שאין ____ בידי (שיכול לעכבני מלהושיע
 אתכם) ומזה תלמדו שאני השליט היחיד! - "וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי".
 "כִּי אֲנִי אֶנִּי הוּא" – כפילות המילים "אני אני" באה להשמיענו: "אֲנִי" – הוא ל____
 ו"אֲנִי" – הוא ל____. כלומר, אני הוא העושה בין לטוב ובין לרע.

"וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי" - אין שום אלוהות ("עמדי" - דוגמתי וכמוני) שיהיה עומד כנגדי ל_____!

"אֲנִי אִמִּית וְאַחִיה" - בגלות שהבאתי עליכם.

"מִחֲצָתִי וְאֲנִי אֶרְפָּא" - אני הכייתי אתכם ועכשיו _____ אתכם.

"וְאֵין מִיָּדִי מִצִּיל" - אין מי שיכול להציל את ה_____ בי - מעונשם!

"כִּי אֵשָׂא אֶל שְׂבִיִּים יָדַי" (מ)

שבועת הקב"ה: וכך אומר ה': "כי בחרון _____ (על האויבים) אשא _____ אל עצמי - בשבועה"

"וְאִמַּרְתִּי חֵי אֲנֹכִי לְעַלְמָא" - לשון של _____ הוא: "חֵי אֲנֹכִי לְעַלְמָא" - כלומר, כמו שאמת

הוא שאני חי וקיים לעולם, כך אקיים את שבועתי שאנקום באויביי.

"אִם שִׁנּוֹתַי בִּרְכָּךְ זֶזְרָבִי" (מא)

אם אשנן (אחדד, אלטש) את להב _____ למען היות לה _____ - עד שתבריק.

"וְתֵאָחַז בְּמִשְׁפַּט יָדַי" - כשאבוא להיפרע מאויביי, עתיד אני להניח את מידת ה_____

ואשתמש רק במידת הדין לנקום באויביי שהרעו לכם!

"אֲשִׁיב נָקָם לְצָרִי" - אנקום בצוררי ישראל (שנחשבים גם לשונאי ה' וצרי). כמו שנאמר: ישעיה ג, ט "בכל צרתם

לו צר" - שבכל עת צרה לישראל כביכול גם לה' צר כדרך האב המצר בצרת בנו)

"וְלִמְשֹׁנָאֵי אֲשֵׁלָם" - ואשלם להם כגמולם.

ואדוע השניש ה' אל הגוים חרי היה זה רצון ה' שהם יסרו אל ישראל על חטאיהם?

אלא שאעפ"י שהיה זה רצון _____ אבל הם הוסיפו להרע לישראל ביותר, כמו שנאמר: (זכריה א, טו)

"וְקָצַף גָּדוֹל אֲנִי קָצַף עַל הַגּוֹיִם הַשְּׂאֲנָנִים - אֲשֶׁר אֲנִי קֹצֵפְתִּי _____ וְהִמָּה _____ לְרָעָה"

ולכן כשאבוא לשפוט אותם תאחז ידי את מידת ה_____ (מידת הדין בלי מידת הרחמים) להחזיק בה

ולנקום נקם - בלי לרחם עליהם כלל.

מה אומרים רבותינו באגדה - מאור לשון חסד' "ואחלז משפט ידי"?

שלא כמידת בשר ____ - מידת ____.

שמידת בשר ודם: כשהוא זורק ____ אינו יכול ל____.

אבל הקב"ה: גם לאחר שזורק ____ (עונשיו) יש בידו ל____ כאילו הוא אוחז ב____.

וזה שנאמר "ותאחז בַּמִּשְׁפָּט יָדִי" גם לאחר שהחיצים יצאו, עדיין אוחזם בידו ויכול לעצור.

"אֲשִׁכִּיר זִזְצִי מִדָּם וְזִרְבִּי תֹאכַל בָּשָׂר" (מב)

"אֲשִׁכִּיר חֲצִי מִדָּם" – כל כך ירבו הרוגי אויבי עד שהחיצים שאזרוק יהיו כשיכורים מרוב

שתיית ה____ של האויב.

"וְחִרְבִּי תֹאכַל בָּשָׂר" – החרב נמשלת כאן כמי שאוכלת את ____ של האויבים.

וכל הפורענות הזאת תהיה להם –

"מִדָּם חָלָל וְשִׁבְיָה" – מעוון שפיכת ____ חללי - הרוגי ישראל.

ומעוון שִׁבְיָה ש____ מהם (בכל שנות גלותם אצלם)

"מִרְאֵשׁ פְּרָעוֹת אוֹיֵב" – ובעת הזאת ה' יפרע מהגויים על כל מה שעשו לישראל **"מִרְאֵשׁ"** –

מהפשע הראשון שלהם בתחילת **"פְּרָעוֹת אוֹיֵב"** – פירצות האויב שפרעו בישראל.

כי כשהקב"ה נפרע מן ה____, פוקד עליהם עונם ועוונות ____ - ביחד, מראשית פירצה

ראשונה שפרצו ב____ - עד סוף מעשיהם בדור האחרון.

"הִרְגִּינוּ גֵּוִים עַמּוֹ" (מג)

שבחו הגויים את עמו... כאמר, כשיגיש אומר למן שיפרע הקב"ה מכל צריהם של ישראל -

ישבחו האומות אל ישראל ואמרו: "ראו מה ____ של אומה זו, שדבקו ב____

בכל ה____ (הצרות) שעברו עליהם ולא ____ - לפי שיודעים היו ב____ ובשבחו של

הקב"ה – שבסוף יפדה אותם מגלותם!

"כִּי דָם עֲבָדָיו יִקּוּם" – שה' ינקום בהם על שפיכת ____ עבדיו – ישראל.

"וְנָקָם יִשְׁיב לְצָרָיו" – וה' ינקום בצריו על ה____ ועל ה____ - שהיו הצוררים גוזלים וחומסים את ישראל.

"וְכָפַר אֲדָמְתוֹ עָמוֹ" – לשון ריצוי ופיוס כלומר, ויפייס ה' את ____ - את ארץ ישראל על הצרות שעברו ישראל...

וְאֵיךְ מַפְיִיס ה' אֶל אֲמָלָא? עֵינֵי "עָמוֹ" – שכשעם ____ מתנחמים גם ארצו ____.

מתלוקת רבי יהודה ורבי נחמיה

מפסוק כ"ח – מ"א ניתן לפרש את הפסוקים גם על ישראל וגם על הגויים

ונחלקו בזה רבי ____ ורבי ____.

רבי יהודה דורש את הכל על ____ (כפי שראינו עד כאן)

ורבי נחמיה דורש את הכל על ה____

(דברי רבי נחמיה מובאים ברש"י פס' מ"ג ד"ה "וכפר אדמתו")

פס'	לשון הפסוק:	לפי רבי יהודה - מדובר ש' יִסְרָאֵל -	לפי רבי נחמיה - מדובר ש' הַכּוֹנֵן -
כ"ח – ל"א	כִּי גֹי אֲבָד עֲצוֹת הַמָּה וְאֵין בָּהֶם תְּבוּנָה לֹא זָכְמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת יִבְיְנוּ לְאַזְרִיתָם אֵיכָה יִרְדֹּף אֲזוֹד אֶלֶף וְשִׁנִּים יִנִּסּוּ רֶבֶבָה אִם לֹא כִי צוֹרֵם מִכָּרֶם וְה' הַסִּיֵּרֵם	ה' מדבר על עם ישראל "שהם אבדו ____" - שהיא הנותנת להם עצה ____ "ואין בהם תבונה" להתבונן איך ירדוף אחד מהאויבים אחר אלף מהם ויניסם וכו' "אם לא כי צורם ____"	ה' מדבר על הגויים כמו שהסברנו עד עתה שלא מבינים שה' עושה כל זאת ולא כוחם והיו ה____ צריכים להתבונן איך יכול להיות שיצליח אחד מהם להניס ____ מישראל "אם לא כי צורם מכרם..."
ל"ב	כִּי מִנֶּכֶן סֹדִם גִּפְתָּם...	מדובר על מעשיהם של ____ שהם רעים כמעשי סדום ו____	מדובר על מעשיהם של ה____ שהם רעים כמעשי ____ ועמורה
	עֲנִיבֵנוּ עֲנִיבֵי רוּשׁ... אֲשַׁכֵּלֶת מִרְרַת לְבוֹנוּ...	ראויים הם עם ____ שאשקה אותם משקה ____ - פרי מעשיהם המרים.	ראויים הם הגויים שה' ילעיטם באשכולות ____ על מה שעשו לישראל.

פס'	הכסות:	לפי רבי יהודה - מדובר על יסרה -	לפי רבי נחמיה - מדובר על הכוונה -
ל"ג	זִמְמַת תַּנְיָנִים יָנִים...	מדובר על עם _____ שה' ישקם משקה עם ארס של _____ על מעשיהם הרעים	מדובר על ה _____ שה' ישקם בארס של נחשים על מה שעשו לעם ישראל.
ל"ד	הֲלֹא הוּא כְּמוֹס עֲמֻדֵי זֹתָם בְּאוֹצְרוֹתַי...	מדובר על העונש של _____ שהוא שמור ו _____ אצל ה' ולא שכח אף אחד מהחטאים שלהם.	מדובר על ה _____ - שה' עתיד להשקותם _____ נחשים על מה שהרעו לישראל, והארס הזה "כְּמוֹס" - שמור אצל ה' כדי להשקותם. כמו שנאמר: "כי כוס ביד _____..."
ל"ה	לִי נָקָם וְשָׁלָם לְעַת תְּבוֹטָה רַגְלָם	מדובר על עם ישראל שה' יענישם כשיכלה להם זכות _____	מדובר על ה _____ שלעתיד לבוא תיפול רגלם ומעמדם של הגויים. כמו שנא': "תִּרְמָסֶנָּה _____ רַגְלֵי עֲנֵי פְעָמֵי דָלִים"
ל"ו	כִּי יִדְיֵן ה' עָמוֹ	מדובר על עם _____ שלאחר שה' ישפוט אותם ויביא עליהם את כל האמור עליהם, יתנחם עליהם... ידין מלשון משפט - ייסורים	מדובר על ה _____ שכשה' "ידין" עמו כלומר "יריב את _____ " - יתבע את דינם של ישראל מיד עושיהם - ויושיעם מיד _____.
ל"ז	וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵימוֹ	מדובר על עם _____ שה' אומר להם איה ה _____ שבטחתם בו...?	מדובר על ה _____ שהאויב יאמר: " _____ אלהימו של _____ " כמו שאמר _____ הרשע כשחתך את הפרוכת...
ל"ט	רְאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא	מדובר על עם _____ שה' אומר להם ראו עתה שאני הוא להשפיל ואני הוא ל _____...	מדובר על ה _____ שכשה' יגלה ישועתו יאמר לכל אומות העולם ראו עתה "כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא" - אני הוא שעשיתי הכל... מאיתי באה עליהם ה _____ ומאיתי תבוא עליהם ה _____
	וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל	אין מי שיציל את עם _____ כשה' מעניש אותם	אין מי שיציל את ה _____ כשה' יענישם על מעשיהם כלפי _____.
	כִּי אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדַי	ה' נשבע בשמו הגדול שינקום ב _____ שהצרו לישראל...	המשך דברי ה' אל האומות: "כי אשא אל שמים ידי" - תמיד אני _____ מקום שכינתי בשמים! ואיך אתם חושבים שאין בכוחי להתגבר עליכם... הרי אני למעלה ואתם למטה...
מ	וְאָמַרְתִּי זֹאת אֲנִי לְעַלְמָם	ה' נשבע בלשון "חִי אֲנִי" - שכמו שאני חי ל _____ כך אקיים את נקמתי בגויים.	ה' מדבר אל ה _____: היה בידי להיפרע מכם אבל אמרתי בליבי "חִי _____ לְעוֹלָם" - איני ממחר להיפרע מכם מיד, לפי שיש לי שהות בדבר להמתין. כי אני חי ל _____ ובדורות האחרונים אני נפרע מ _____ ויש יכולת בידי להיפרע מן ה _____ - בעולם הזה ומן ה _____ - בגיהנום.

"וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּאָזְנֵי הָעָם הוּא וְהוֹשִׁיעַ בֶּן נֹחַ" (מד)

"הוא והושע בן נח" – ששניהם דיברו אל העם באותו יום.

זא"ל יום זשזזז לז היה? _____ - שאז זה היה יומו האחרון של _____ רבינו וניטלה

הרשות (השלטון) ממשה וניתנה ל_____.

מזזזזז משה א'הושע? _____ - שיתרגם את דבריו לעם.

מזזזזז ששה זאז? כי רצה שיהושע ידרוש לפני העם עוד בימי _____ - בנוכחותו כדי שלאחר

פטירתו לא יאמרו ישראל ליהושע: "בחיי רבך לא היה לך להרים _____" – כלומר בחיי רבך

לא יכלת להתנשאות עלינו אז עכשיו נהיית מנהיגנו? לכן משה הראה לכולם שיהושע דורש

בפקודתו... ולכן מינה לו _____.

מזזזזז י'הושע כזזזז כזז י'?

"וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שִׁימוּ לְבַבְכֶּם" (מו)

"שִׁימוּ לְבַבְכֶּם... - לְשֹׁמֵר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת"

מכאן לומדים: שצריך אזזז שיהיו ס'ניו ו _____ וא'זזזזז מכוונים

אזזזזז _____ - כזזי אהז'ניס הי'זזזז.

וכן הוא אומר: (יחזקאל מ, ד) "בֶּן אָדָם רְאֵה בְּעֵינֶיךָ ו _____ שְׁמַע

וְשִׁים _____ לְכָל אֲשֶׁר אָנִי מֵרְאֶה אוֹתְךָ" (ששם אמר זאת המלאך ליחזקאל כשבא ללמדו מידות בית המקדש

והרי הזזזזז קז - וחוזר חס:

(לעיתיד לבוא)

ומה אהז'ניס הזזזזזז ומ'זזזזז' שהוא דבר הנראה ל _____ ונמדד ב _____ (קנה-מדה) - צריך אדם

שיהיו _____ ואזניו ולבו מכוונים להקשיב לדברים היטב... (כמו שאמר המלאך ליחזקאל)

- אהז'ניס הזזזזזזז גזרה שהן כ _____ התלויין בשערה – על אחת _____ וכמה - שצריך האדם

שיהיו עיניו ואוזניו ולבו מכוונים להבינה....

"כִּי לֹא דָבָר יֶרֶק הוּא מִכֶּם כִּי הוּא זַיִיכֶם" (מז)

"כִּי לֹא דָבָר יֶרֶק הוּא מִכֶּם"

פִּירוּשׁ א': לֹא ל־ _____ אתם יגעים בתורה ועוסקים בה – כי הרבה שכר תלוי בה! "כִּי הוּא

חַיִּיכֶם" – כי קיום התורה הוא _____ - "וּבְדָבָר הַזֶּה _____ יָמִים עַל הָאָדָמָה"...

פִּירוּשׁ ז': אין לך דבר _____ בתורה שאם תדרשנו - שאין בו מתן שכר. כלומר, אין שום פרט

בתורה שלא תמצא בו דבר חשוב הנלמד מכך...

מְהִי הַדּוֹלָמָא שְׂמַצִּיא רִש"י שְׂאֵפִיאוֹ מִקְרָא קֹטָן זְמִירָה - שְׂאִין חֲשִׁיזוּתוֹ נִכְרָה, מִכָּל מְקוֹם

כַּשְׂמִדְקָדֶק זֶה מִצְטָא אִימּוֹז גְּדוֹלָה?

שכן אמרו חכמים: נאמר בתורה "וְאַחֲתֵּי לֹטֶן" _____ "וְתִמְנַע הִיתָה" _____ לְאַלְיָפוֹ בֶּן

עֲשׂוֹ".... לפי שאמרה: "אם איני כדאי (ראויה) להיות לו (לאליפו) לאשה, הלוואי ואהיה פילגשו".

וכן כך אמה? (הרי היתה בת של אלופים – שרים ומדוע השפילה את עצמה כל כך?)

להודיע שבחו של _____ שהיו שלטונים ומלכים _____ לידבק בזרעו - להתחבר אל משפחתו.

והנה אומרים אנו מכאן שְׂאֵפִיאוֹ מִפְסוּק שְׂנֵיכָה אֶכְאוּרָה חֲסֵר חֲשִׁיזוּת אִימּוֹז גְּדוֹלָה! וזה

הפירוש של "לֹא דָבָר יֶרֶק הוּא מִכֶּם"...

"וַיִּדְבֹּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר" (מח)

בְּאוֹרֵי ג' מְקוֹמוֹת נִאמַר: "זַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה" - שְׁהִיָּה זֶה זַעֲצִימוֹ שֶׁל יוֹם, זְלִילוֹי זַעֲרִסוֹס?

שנאמר:	שהיו אומרים...	אמר הקב"ה:
פִּירוּשׁ רַעֲיוֹנָה אֶל	לפי שבני דורו הרשעים היו אומרים "...בכך וכך (לשון שבועה) אם אנו מרגישים בו (בנח כשהוא נכנס לתיבה) אין אנו מניחים אותו ליכנס ב_____ ולא עוד אלא אנו נוטלין _____ וקרדומות ומבקעים את התיבה"...	אמר הקדוש ברוך הוא: הריני מכניסו ב_____ היום וכל מי שיש בידו _____ למחות יבוא ו_____...

שנאמר:	שהיו אומרים...	אמר הקב"ה:
פֶּעַק עֵינָה כ־	לפי שהיו מצריים אומרים "בכך וכך אם אנו מרגישין בהם (כשהם יוצאים ממצרים) אין אנו מניחים אותן ל____, ולא עוד אלא אנו נוטלין ____ וכלי זיין והורגין בהם"...	אמר הקדוש ברוך הוא: הריני מוציאן ב____ היום וכל מי שיש בו ____ למחות יבוא ו____...
פֶּעַק עֵינָה כ־	לפי שהיו ישראל אומרים "בכך וכך אם אנו מרגישין בו (במשה שמיתתו קרובה) אין אנו ____ אותו (לעלות להר ולמות). אדם שהוציאנו מ____ וקרע לנו את ה____ והוריד לנו את ה____ והגיו (הפריח) לנו את ה____ והעלה לנו את ה____ ונתן לנו את ה____ - אין אנו ____ אותו (למות)..."	אמר הקדוש ברוך הוא: הריני מכניסו (למערה) ב____ היום (לעיני כל ישראל, וכל מי שיש בו ____ למחות יבוא ו____)...

"עֲלֵה אֶל הָר הָעֶבְרִים הַזֶּה... וּמִת בָּהֶר אֲשֶׁר אֵתָה עֹלָה שָׁמָּה..." (מט-נ)

"וְהֶאֱסֹף אֶל עַמִּיךָ כְּאֶשֶׁר מִת אֶהְרֹן אֲחִיךָ" – שתזכה גם אתה למות באותה ____ שראית

אצל ____ אחיך וחמדת אותה.

וכִּי־זֶה הָיְתָה מִיָּמָיו שֶׁל אֶהְרֹן?

שהפשיט משה את אהרון בגד ____ והלבישו ל____ בנו, וכן בגד שני וכן ____ , וראה

את בנו בכבודו, (כשהוא לבוש בבגדי הכהונה)

אמר לו משה: 'אֶהְרֹן אֲחִי, עֲלֵה ל____ ' - ועלה; 'פָּשׁוּט ____ ' - ופשט; 'פָּשׁוּט ____ ' - ופשט;

'עֶצֶם ____ ' - ועצם; 'קֶמֶץ ____ ' - וקמץ, והלך לו אהרון הכהן לעולמו.

זֶאֱמַר מֹשֶׁה אֶל מֹשֶׁה: "אֲשֶׁרִי מִי שֶׁ ____ בְּמִיתָה זֶה". - וזכה משה אֶל זֶאֱמַר שֶׁזֶה זֶה.

"עַל אֲשֶׁר בִּיעַלְתֶּם בִּי" (נא)

אין הכוונה שמשה ואהרון ח"ו מרדו זק"ה, אלא אומר הקב"ה למשה: "אתם גרמתם לישראל

ל____ - למרוד בי"

"עַל אֲשֶׁר לֹא קִדַּשְׁתֶּם אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – גרמתם לי שלא ____ (בתוך בני ישראל)

שאר' אכס: "ן_____ אל הסלע" – והם הִכּוּהוּ והוצרכו להכותו פעמיים.

ואילו דיברו עימו – ונתן מימיו בלא _____ היה מתקדש שם שמים, שהיו ישראל נושאים קל - וחומר לעצמם והיו אומרים:

"ומה ה_____ הלה שאינו (ראוי) ל_____ ולאל ל_____

- אם לכה (וקיים אל אשר נצטווה) אין לו מן _____

- ואם חטא (ולא קיים אל אשר נצטווה) אינו _____ - זעזע.

עם לא כך מקיים מצווה _____ (שהוציא מים מן כי צדק הנביא)

אנו – ישראל שיש לנו מתן שכר וגמול על מעשינו לא כל _____ - שיש לנו לשמוע בקול ה' אלוקינו?...

"כִּי בִּמְנֹכַח תִּרְאֶה אֶת הָאָרֶץ" (נב)

אומר ה' למשה: כי מרחוק תראה את ה_____ (כשתעלה אל הר העברים) - כי אם לא תיראנה עכשיו לא תיראנה עוד ב_____.

"וְשָׁמָּה לֹא תָבוֹא" – כי ידעתי כי ארץ ישראל חביבה היא _____ (ומשתוקק אתה לראותה) על כן אני אומר לך "עֲלֶה וּ"_____

נתקבל מ"חומש בהבנה"

דוא"ל: d1234@okmail.co.il

לשיכוי הימים - לציילום עזוי גניקיוג של יבן

ניתן גם להשיג עבודות **במשנה** על כל סדר

מועד ומסכת ברכות

ובהלכה (ע"פ קיצור שולחן ערוך)